ČESKÁ REPUBLIKA

# ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Dagmar Nygrínové a soudců JUDr. Jiřího Pally a JUDr. Jaroslava Vlašína v právní věci žalobce: **Ing. N. P.**, zast. Mgr. Dagmar Rezkovou Dřímalovou, advokátkou, se sídlem Muchova 9/223, Praha 6, proti žalovanému: **Ministerstvo práce a sociálních věcí**, se sídlem Na Poříčním právu 1, Praha 2, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 17. 1. 2012, č. j. 1 Ad 76/2010 – 59,

takto:

I. Kasační stížnost **se zamítá.**

II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

III. Ustanovené zástupkyni žalobce Mgr. Dagmar Rezkové Dřímalové, advokátce, **se přiznává** odměna za zastupování ve výši 968 Kč, která jí bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 60 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

## Odůvodnění:

Úřad městské části Praha 11 (dále též „správní orgán prvního stupně“), rozhodnutím ze dne 21. 1. 2009, č. j. 1287/2009/AAK nepřiznal žalobci příspěvek na živobytí. V odůvodnění rozhodnutí konstatoval, že žalobce byl doporučeným dopisem ze dne 19. 11. 2008, č. j. 18965/2008/AAK vyzván v souladu s § 49 odst. 1 písm. a) a odst. 2 písm. a) a b) zákona č. 111/2006 Sb., o pomoci v hmotné nouzi (dále též zákona č. „111/2006 Sb.“) a § 16 odst. 1 a 2 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, aby osvědčil skutečnosti rozhodné pro nárok na dávku, její výši nebo výplatu k žádosti o dávku v hmotné nouzi ze dne 31. 1. 2007, č. j. 4259/2007/AAK, doložením originálu rozsudku Občanského soudu v Poreči (Chorvatsko) ze dne 3. 2. 2005, č. R1-15/99-43, jakožto i ostatní doklady související s předmětnou nemovitostí, a jeho ověřeným překladem

z chorvatského jazyka do českého jazyka tak, aby nemohlo dojít k nezákonnému rozhodnutí ve věci samé. Tuto povinnost však žalobce nesplnil a proto mu nebyl příspěvek na živobytí přiznán.

V odvolání proti tomuto rozhodnutí žalobce namítal, že na shora uvedenou výzvu správního orgánu prvního stupně odpověděl dne 11. 12. 2008 tím, že uvedený rozsudek Občanského soudu v Poreči nevlastní v originále ani v kopii, takže není v jeho moci jej správnímu orgánu prvního stupně předložit. Dále uvedl, že pokud již správní orgán prvního stupně vlastní tuto listinu, kterou do spisu dodala nějaká anonymní osoba, tak si může zajistit překlad sám; k tíži žalobce nemůže jít skutečnost, že něco nevlastní, obstarat nemůže a ani nemá finanční prostředky na překladatelské služby. Poukázal dále na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 2. 2007, č. j. 4 Ads 22/2006 – 59 v jiné jeho věci, v němž je vysloven právní názor, že nic nebránilo správnímu orgánu, aby přizval tlumočníka jazyka chorvatského k jednání, při němž by mohl tlumočník pro potřeby správního orgánu přetlumočit obsah předložených dokumentů. Závěrem uvedl, že správní orgán prvního stupně vůči němu pokračuje v praxi kladení nesplnitelných formálních požadavků. Navrhl, aby žalovaný rozhodnutí správního orgánu prvního stupně zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

Odvolání žalobce proti tomuto rozhodnutí bylo zamítnuto pro opožděnost rozhodnutím Magistrátu hlavního města Prahy ze dne 21. 4. 2009, č. j. MHMP 239129/2009. Městský soud v Praze však rozsudkem ze dne 12. 8. 2010, č. j. 1 Cad 66/2009 – 48 toto rozhodnutí zrušil a věc uvedenému orgánu vrátil k dalšímu řízení. Shledal totiž, že odvolání žalobce bylo podáno včas.

Magistrát hlavního města Prahy, odbor sociální péče a zdravotnictví následně rozhodnutím ze dne 10. 11. 2010, č. j. MHMP 751492/2010 odvolání žalobce zamítl a rozhodnutí správního orgánu prvního stupně potvrdil. V odůvodnění poukázal na skutečnost, že žalobce byl přípisem správního orgánu prvního stupně ze dne 19. 11. 2008 vyzván, aby k žádosti o příspěvek na živobytí doložil originál rozsudku Občanského soudu v Poreči č. j. P-15/99-43, ze dne 3. 2. 2005, který nabyl právní moci 13. 3. 2005, a ověřený překlad tohoto rozsudku do českého jazyka. Současně byl poučen, že pokud nesplní uloženou povinnost, může být dávka nepřiznána. Žalobce dne 12. 12. 2008 předal správnímu orgánu prvního stupně odpověď na výzvu, ve které uvádí, že Občanský soud v Poreči jej vyzval, aby uvedl zmocněnce pro příjem písemných zásilek od soudu na území Chorvatska, toto učinil, zmocněnec však během trvání soudního řízení onemocněl a zastupování se vzdal. Žalobci byl následně ustanoven místní advokát, který s ním však nikterak nekomunikoval a žádné písemnosti od soudu mu nikdy nezasílal, takže neobdržel ani konečný rozsudek, čímž přišel o možnost se proti němu odvolat. Žalobce dále uvedl, že jelikož nevlastní originál ani kopii požadovaného rozsudku, není v jeho moci jej správnímu orgánu prvního stupně předložit. Odvolací správní orgán dovodil, že žalobce ve stanovené lhůtě požadovanou písemnost nedoložil, čímž neosvědčil skutečnosti rozhodné pro nárok na dávku ve smyslu § 49 odst. 1 písm. a) zákona 111/2006 Sb., a proto mu právem nebyl podle § 49 odst. 5 cit. zákona přiznán příspěvek na živobytí. Závěrem žalovaný uvedl, že žalobce si požadovaný rozsudek mohl vyžádat u svého právního zástupce v Chorvatsku a následně jej v ověřeném překladu z chorvatského jazyka do českého jazyka doložit správnímu orgánu prvního stupně. Současně mohl správní orgán prvního stupně požádat o

prodloužení lhůty k předložení této písemnosti. Poukázal rovněž na § 16 odst. 2 správního řádu, podle kterého písemnosti vyhotovené v cizím jazyce musí účastník řízení předložit v originálním znění a současně v úředně ověřeném překladu do jazyka českého, pokud správní orgán nesdělí účastníkovi řízení, že takový překlad nevyžaduje. V daném případě nebylo správním orgánem prvního stupně žalobci sděleno, že překlad se nevyžaduje, a proto bylo povinností žalobce požadavku správního orgánu vyhovět.

Proti tomuto rozhodnutí podal žalobce žalobu, kterou posléze doplnil prostřednictvím Mgr. Dagmar Rezkové Dřímalové, advokátky, která mu byla ustanovena zástupkyní usnesením městského soudu ze dne 29. 6. 2011, č. j. 1 Ad 76/2010 – 27. Žalobce namítal, že nebylo a není v jeho možnostech a schopnostech zajistit originál požadovaného rozsudku Občanského soudu v Poreči, včetně ověřeného překladu do českého jazyka, a to zejména proto, že zástupce, který mu byl ustanoven k ochraně jeho zájmů před Občanským soudem v Poreči se žalobcem nekomunikoval a nekomunikuje a listinné materiály žalobci nikdy nezaslal k vyjádření ani na vědomí. Žalobce proto neobdržel ani správními orgány požadovaný rozsudek. Zaslání originálu shora uvedeného rozsudku Občanského soudu v Poreči žalobce opakovaně písemně urgoval u svého právního zástupce v Chorvatsku, avšak nikdy neobdržel odpověď. Proto dosud nemá uvedený rozsudek ve svém držení a nemůže jej tedy správním orgánům předložit. Vyjádřil přesvědčení, že nečinnost jeho zástupce, nacházející se mimo sféru působení žalobce, mu nemůže být přičítána k tíži. Žalobce tak má za to, že učinil maximum pro to, aby výzvě správního orgánu prvního stupně vyhověl, avšak nikoli vlastním zaviněním této výzvě vyhovět nemohl.

Podle žalobce tak správní orgán prvního stupně mohl a měl rozhodnout o jeho žádosti o přiznání příspěvku na živobytí i bez originálu tohoto rozsudku, neboť ze správního spisu i vyjádření žalovaného je zřejmé, že správní orgán prvního stupně předmětným rozsudkem disponuje a tudíž mohl ve smyslu závěrů odůvodnění rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 2. 2007, č. j. 4 Ads 22/2006 – 59, zajistit překlad této listiny, příp. k jednání přizvat tlumočníka jazyka chorvatského, který by překlad uvedeného rozsudku učinil přímo při jednání do protokolu. S ohledem na výše uvedené žalobce navrhl, aby městský soud rozhodnutí žalovaného zrušil, věc mu vrátil k dalšímu řízení a uložil žalovanému ve lhůtě tří dnů od právní moci rozsudku nahradit žalobci náklady řízení.

Městský soud v Praze rozsudkem ze dne 17. 1. 2012, č. j. 1 Ad 76/2010 - 59, žalobu jako nedůvodnou zamítl a rozhodl dále, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení. Zástupkyni žalobkyně přiznal odměnu za zastupování ve výši 2 880 Kč. V odůvodnění poukázal na znění ustanovení § 11 odst. 1, odst. 2, § 49 odst. 1 a § 49 odst. 5 zákona č. 111/2006 Sb. a uvedl, že žalobce byl spoluvlastníkem nemovitosti v Chorvatsku, a proto správní orgán I. stupně postupoval správně, pokud jej vyzval, aby předložil listinné důkazy týkající se předmětné nemovitosti k posouzení, zda žalobce prodejem, nebo jiným využitím nemovitosti si může zvýšit příjem. Žalobce požadované listiny správnímu orgánu nepředložil s tvrzením, že mu je nepředal zástupce ustanovený soudem v Chorvatsku k přijímání písemností. Městský soud tuto omluvu žalobce neshledal důvodnou, neboť žalobce měl možnost požádat soud v Poreči v případě, že s ním ustanovený zástupce nespolupracoval, o ustanovení jiného zástupce, nebo se jako účastník řízení sám obrátit na

tento soud se žádostí o zaslání rozsudku na jeho pražskou adresu. S ohledem na znění ustanovení § 16 odst. 2 správního řádu (podle něhož písemnosti vyhotovené v cizím jazyce musí účastník řízení předložit v originálním znění a současně v úředně ověřeném překladu do českého jazyka, pokud správní orgán nesdělí účastníkovi řízení, že takový překlad nevyžaduje) neshledal městský soud důvodnou námitku žalobce, že správní orgán prvního stupně, kterému byl předmětný rozsudek Občanského soudu v Poreči zaslán třetí osobou, si mohl sám zajistit překlad této listiny, případně k jednání přizvat tlumočníka z jazyka chorvatského, jež by překlad uvedeného rozsudku provedl. V posuzované věci totiž správní orgán I. stupně žalobci nesdělil, že překlad rozsudku nevyžaduje.

Proti tomuto rozsudku podal žalobce (dále též „stěžovatel“) kasační stížnost z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 písm. a), b) a d) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“), v níž stejně jako již v předcházejícím řízení poukázal na skutečnost, že nebylo a není v jeho možnostech zajistit originál rozsudku Občanského soudu v Poreči ze dne 3. 2. 2005, č. j. R1 – 15/99 – 43, včetně úředně ověřeného překladu do českého jazyka, a to zejména proto, že právní zástupce, který mu byl ustanoven k ochraně jeho zájmů v řízení před Občanským soudem v Poreči se stěžovatelem nekomunikuje. Skutečnost, že soudem ustanovený zástupce s ním nespolupracuje, se dozvěděl až dlouho poté, co řízení před soudem již bylo ukončeno – stalo se tak až po dvou a půl letech od vydání soudního rozhodnutí, tj. v roce 2007, kdy se stěžovatel poprvé dozvěděl o existenci rozsudku Občanského soudu v Poreči ze dne 3. 2. 2005. Bezprostředně po zjištění, že tamním soudem bylo již ve věci rozhodnuto, stěžovatel opakovaně písemně urgoval u svého právního zástupce v Chorvatsku zaslání originálu shora uvedeného rozsudku, avšak bez jakékoliv reakce. Stejně tak se stěžovatel písemně obrátil přímo na Občanský soud v Poreči se žádostí o zaslání uvedeného rozsudku, avšak ani ze strany soudu neobdržel žádnou odpověď ani originál rozsudku. V roce 2009 požádal stěžovatel svého známého, který jel do Chorvatska na dovolenou, aby mu v Chorvatsku vyzvedl potvrzení, že není veden v evidenci chorvatského sociálního a důchodového pojištění a zároveň, aby mu vyzvedl i uvedený rozsudek. Stěžovatelův známý kontaktoval právního zástupce stěžovatele v Chorvatsku, v jeho kanceláři však zastihl pouze sekretářku, které předal žádost o zaslání originálu rozsudku na pražskou adresu stěžovatele. Kontaktoval i Občanský soud v Poreči, kde mu však bylo sděleno, že věc je již pravomocně skončena, spis byl uložen do archivu, ze kterého jsou jakékoliv listiny účastníkům vydávány pouze po zaplacení příslušného poplatku, a to ve lhůtě do 60 dnů. Zajištění rozsudku z tamního soudního archivu je však pro stěžovatele prakticky nemožné, neboť na účet soudu nejde zasílat finanční prostředky z ciziny. Stěžovatel tak dosud nemá uvedený rozsudek ve svém držení a nemůže jej tedy správním orgánům předložit, nikoliv však vlastní vinou, ale zaviněním třetí osoby. Stěžovatel vyjádřil přesvědčení, že mu nečinnost jeho právního zástupce v Chorvatsku nemůže být přičítána k tíži. Z uvedeného je podle stěžovatele zřejmé, že učinil maximum pro to, aby výzvě správního orgánu I. stupně vyhověl.

Stěžovatel znovu opakoval, že správní orgán prvního stupně mohl a měl rozhodnout o jeho žádosti o přiznání příspěvku na živobytí i bez originálu shora uvedeného rozsudku, když ze správního spisu i vyjádření žalovaného je zřejmé, že správní orgán prvního stupně předmětným rozsudkem disponuje, neboť mu byl zaslán elektronicky třetí osobou, a to s elektronicky ověřeným podpisem.

Stěžovatel tak má za to, že pokud správní orgán prvního stupně tímto rozsudkem disponuje, mohl v souladu se závěry rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 2. 2007, č. j. 4 Ads 22/2006 – 59 zajistit překlad této listiny, případně k jednání přizvat tlumočníka jazyka chorvatského, který by překlad uvedeného rozsudku učinil přímo při jednání do protokolu. Ve světle uvedeného rozsudku Nejvyššího správního soudu podle stěžovatele neobstojí městským soudem učiněný odkaz na ustanovení § 16 odst. 2 správního řádu a závěr o nedůvodnosti námitky stěžovatele, že správní orgán prvního stupně si mohl sám zajistit překlad rozsudku do jazyka českého, případně k jednání přizvat tlumočníka jazyka chorvatského.

S ohledem na výše uvedené stěžovatel navrhl, aby Nejvyšší správní soud rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 17. 1. 2012, č. j. 1 Ad 76/2010 – 59 zrušil a věc tomuto soudu vrátil zpět k dalšímu řízení.

Vzhledem k tomu, že s účinností od 1. 1. 2012 přešla na základě zákona č. 366/2011 Sb. působnost krajských úřadů (jakož i na roveň jim postaveného Magistrátu hlavního města Prahy) rozhodovat o odvolání ve věcech dávek státní sociální podpory, dávek pomoci v hmotné nouzi (dříve dávek sociální péče) a příspěvku na péči na Ministerstvo práce a sociálních věcí, stalo se tímto dnem toto ministerstvo procesním nástupcem žalovaných krajských úřadů v soudních řízeních v těchto věcech (srov. § 69 s. ř. s., podle kterého *žalovaným je správní orgán, který rozhodl v posledním stupni, nebo správní orgán, na který jeho působnost přešla*). V probíhajícím řízení proto Nejvyšší správní soud namísto Magistrátu hlavního města Prahy jednal jako se žalovaným výhradně s Ministerstvem práce a sociálních věcí.

Žalovaný ve vyjádření ke kasační stížnosti uvedl, že kasační stížnost pokládá za nedůvodnou a navrhl proto, aby ji Nejvyšší správní soud zamítl.

Nejvyšší správní soud přezkoumal napadený rozsudek v souladu s § 109 odst. 3 a 4 s. ř. s., podle nichž byl vázán rozsahem a důvody, jež byly stěžovatelem v kasační stížnosti uplatněny. Přitom neshledal vady uvedené v § 109 odst. 4 s. ř. s., k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti.

Podle § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s. lze kasační stížnost podat pouze z důvodů tvrzené nezákonnosti spočívající v nesprávném posouzení právní otázky soudem v předcházejícím řízení. Nesprávné posouzení právní otázky soudem v předcházejícím řízení spočívá v tom, že na správně zjištěný skutkový stav je aplikován nesprávný právní názor, popř. je sice aplikován správný právní názor, ale tento je nesprávně vyložen.

Podle § 103 odst. 1 písm. b) lze kasační stížnost podat z důvodu tvrzené vady řízení spočívající v tom, že skutková podstata, z níž správní orgán v napadeném rozhodnutí vycházel, nemá oporu ve spisech nebo je s nimi v rozporu, nebo že při jejím zjišťování byl porušen zákon v ustanoveních o řízení před správním orgánem takovým způsobem, že to mohlo ovlivnit zákonnost, a pro tuto důvodně vytýkanou vadu soud, který ve věci rozhodoval, napadené rozhodnutí správního orgánu měl zrušit; za takovou vadu řízení se považuje i nepřezkoumatelnost rozhodnutí správního orgánu pro nesrozumitelnost.

Podle ustanovení § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s. lze kasační stížnost podat z důvodu tvrzené nepřezkoumatelnosti spočívající v nesrozumitelnosti nebo nedostatku důvodů rozhodnutí, popř. v jiné vadě řízení před soudem, mohla-li mít taková vada za následek nezákonné rozhodnutí o věci samé.

Kasační stížnost není důvodná.

Z provedené rekapitulace je zřejmé, že v posuzované věci se jedná především o posouzení, zda správní orgány postupovaly správně, pokud zamítly žádost stěžovatele o přiznání příspěvku na živobytí.

Podle § 11 odst. 1 zákona č. 111/2006 Sb., ve znění účinném ke dni vydání rozhodnutí žalovaného, *při posuzování nároku na příspěvek na živobytí se zjišťuje, s výjimkami uvedenými v odstavcích 3 až 7, zda mají osoba a společně s ní posuzované osoby možnost zvýšit si příjem vlastním přičiněním.*

Podle odst. 2 téhož ustanovení, *zvýšením příjmu vlastním přičiněním se rozumí zvýšení příjmu: a) vlastní prací, b) řádným uplatněním nároků a pohledávek, c) prodejem nebo jiným využitím majetku.*

Podle § 49 odst. 1 písm. a) cit. zákona, *žadatel o dávku, příjemce i společně posuzované osoby jsou povinni osvědčit skutečnosti rozhodné pro nárok na dávku, na její výši nebo výplatu, dát písemně souhlas k ověření těchto skutečností a na výzvu se osobně dostavit k příslušnému orgánu pomoci v hmotné nouzi, nebrání-li tomu těžko překonatelné překážky, zejména zdravotní stav.*

Podle odst. 2 písm. b) téhož ustanovení, *příjemce dávky je povinen vyhovět výzvě orgánu pomoci v hmotné nouzi, aby osvědčil skutečnosti rozhodné pro nárok na dávku, její výši nebo výplatu, a to ve lhůtě do 8 dnů ode dne doručení výzvy, neurčil-li orgán pomoci v hmotné nouzi delší lhůtu.*

Podle odst. 5, *nesplní-li osoba uvedená v odstavcích 1 až 4 ve lhůtě stanovené příslušným orgánem povinnosti uvedené v odstavcích 1 až 4, může být po předchozím upozornění žádost o dávku zamítnuta, výplata dávky zastavena, nebo dávka odejmuta.*

Z uvedených ustanovení zákona č. 111/2006 Sb., je zřejmé, že správní orgány jsou při posuzování nároku na příspěvek na živobytí povinny zjišťovat, zda žadatel o dávku (stěžovatel) má možnost zvýšit si příjem vlastním přičiněním. Jako jednu z možností, jak si zvýšit příjem, zákon výslovně zmiňuje prodej, nebo jiné využití majetku. Z § 49 odst. 1 písm. a) zákona č. 111/2006 Sb. vyplývá pro žadatele o dávku povinnost osvědčit skutečnosti rozhodné pro nárok na dávku, přičemž podle odst. 2 písm. b) téhož ustanovení je příjemce dávky povinen vyhovět výzvě správního orgánu k osvědčení skutečností rozhodných pro nárok na dávku.

Z obsahu spisů správních orgánů obou stupňů Nejvyšší správní soud zjistil, že stěžovatel podal dne 31. 1. 2007 žádost o příspěvek na živobytí, o které rozhodl správní orgán prvního stupně rozhodnutím ze dne 23. 8. 2007, tak, že se příspěvek na živobytí

nepřiznává, s odůvodněním, že žadatel prokazatelně neprojevuje dostatečnou snahu zvýšit si příjem vlastním přičiněním, čímž se rozumí možnost zvýšení si příjmu prodejem nebo jiným využitím majetku, např. prodejem části rodinného domku v Chorvatsku, event. příjmu z pronájmu tohoto rodinného domku. Naposledy bylo o žádosti stěžovatele rozhodnuto správním orgánem prvního stupně dne 21. 1. 2009, č. j. 1287/2009/AAK, rovněž tak, že stěžovateli nebyl přiznán příspěvek na živobytí. Proti tomuto rozhodnutí bylo podáno odvolání. Rozhodnutím právního předchůdce žalovaného ze dne 29. 4. 2009, bylo odvolání zamítnuto pro opožděnost podle § 92 zákona č. 500/2004 Sb., v platném znění. Rozsudkem Městského soudu v Praze ze dne 12. 8. 2010, č. j. 1 Cad 66/2009 – 48 bylo napadené rozhodnutí zrušeno a věc vrácena odvolacímu správnímu orgánu k dalšímu řízení, když soud dospěl k závěru, že odvolání stěžovatele nebylo opožděné a odvolací správní orgán je povinen se zabývat vlastním přezkumem rozhodnutí správního orgánu prvního stupně. Následně bylo vydáno napadené rozhodnutí, které je předmětem soudního přezkumu v nyní projednávané věci.

Z obsahu spisu správního orgánu prvního stupně je patrné, že 4. 11. 2008 byla bývalou manželkou stěžovatele zaslána tomuto orgánu řada dokladů týkajících se nemovitosti ve městě Poreči, v Chorvatské republice, jejímž spoluvlastníkem (spoluvlastnický podíl činí 4/18 celku), byl či je stěžovatel N. P. Součástí předložených listin je kopie rozsudku Občanského (či okresního) soudu v Poreči ze dne 3. 2. 2005, č. j. R1 – 15/99 – 43, jakož i další doklady vztahující se k nemovitosti, včetně prohlášení spolumajitelky nemovitosti S. Š. ze dne 16. 1. 2003 přeloženého z jazyka chorvatského do jazyka českého, že je spoluvlastnicí nemovitosti spolu s N. P. a D. L. a že již dne 8. 3. 1999 byl podán návrh na rozdělení společného majetku a řízení je vedeno pod č. j. R1 – 15/99 – 14 v Chorvatské republice na Okresním soudu v Poreči.

Stěžovatel byl správním orgánem prvního stupně opakovaně vyzýván k předložení originálu (zřejmě měl správní orgán na mysli ověřený stejnopis, neboť originál zůstává zpravidla v soudním spise) výše již opakovaně zmíněného rozsudku chorvatského soudu. Stěžovatel těmto výzvám nevyhověl, vždy s argumentací, která je součástí jak jeho žaloby, tak i kasační stížnosti.

Nejvyšší správní soud z obsahu správního spisu ověřil, že se zde nenachází žádný doklad o korespondenci stěžovatele s údajně jemu ustanoveným zástupcem pro přejímání písemností v Poreči, ani doklad o korespondenci se soudem v Poreči, o níž stěžovatel hovořil v odvolání proti rozhodnutí správního orgánu prvního stupně. Nutno ještě v této souvislosti doplnit, že ve správním spise se nachází prohlášení stěžovatele při šetření v jeho bytě dne 17. 9. 2008, v němž uvádí, že za svoji rodinou do Chorvatska jezdí pravidelně a dále protokol sepsaný se stěžovatelem na ÚMČ Praha 11 dne 18. 9. 2007, v němž oznámil, že nemohl převzít výzvu ze dne 13. 8. 2007 ve věci umožnění sociálního šetření v místě trvalého bydliště, neboť nebyl v České republice od 10. 8. 2007 do 15. 9. 2007, v tuto dobu byl v Chorvatsku.

Nejvyšší správní soud je za daného skutkového stavu toho názoru, že za situace, kdy měl správní orgán prvního stupně vědomost o spoluvlastnickém vztahu stěžovatele k nemovitosti nacházející se v Chorvatsku, jehož se týkal rozsudek chorvatského soudu, který měl správní orgán k dispozici (nikoliv však v českém překladu), postupoval správně a v souladu se shora uvedenými ustanovení zákona č. 111/2006 Sb., a ustanovením § 16 odst.

2 správního řádu, když stěžovatele opakovanými výzvami, ať již ústními, či přípisem ze dne 19. 11. 2008, č. j. 18965/2008/AAK vyzval k předložení rozsudku Občanského (či Okresního) soudu v Poreči ze dne 3. 2. 2005, č. R1-15/99-43, a ověřeného překladu tohoto rozsudku v českém jazyce. Tomuto postupu správnímu orgánu nelze nic vytknout, neboť je nepochybné, že správní orgán je povinen při posuzování nároku na požadovaný příspěvek na živobytí zjistit, zda osoba příspěvek žádající má možnost si zvýšit příjem vlastním přičiněním, čímž se rozumí rovněž možnost prodeje nebo jiného využití majetku. Z předložených dokladů je patrné, že správnímu orgánu nutně musela vzniknout pochybnost zda stěžovatel takovou možnost využil či nikoliv. Proto právem správní orgán žádal překlad rozsudku, jak mu to výslovně ukládá § 16 odst. 2 nového správního řádu.

Stěžovatel již v řízení před správním orgánem prvního stupně uváděl důvody, pro něž nemůže předmětný rozsudek Občanského soudu v Poreči správnímu orgánu předložit. Z obsahu protokolu o jednání před správním orgánem prvního stupně ze dne 17. 12. 2008 a stěžovatelových podání (odvolání proti rozhodnutí správního orgánu prvního stupně, žaloby i kasační stížnosti) je zřejmé, že stěžovateli byla známa skutečnost, že správní orgán prvního stupně má předmětný rozsudek chorvatského soudu k dispozici. Za této situace považuje Nejvyšší správní soud stěžovatelem uváděné důvody, pro které nemohl správnímu orgánu prvního stupně předložit předmětný rozsudek a jeho překlad za nedůvěryhodné a účelové. Nic totiž stěžovateli nebránilo, aby si ze správního spisu pořídil kopii předmětného rozsudku, nechal vyhotovit jeho úředně ověřený překlad a tím vyhověl výzvě správního orgánu. Závěru o účelovosti tvrzení stěžovatele o nemožnosti obstarat předmětný rozsudek nasvědčuje podle názoru Nejvyššího správního soudu také to, že bývalá manželka stěžovatele si tento rozsudek opatřila a zaslala jej správnímu orgánu prvního stupně. Také s přihlédnutím k této skutečnosti považuje Nejvyšší správní soud za poměrně nepravděpodobné, že by stěžovatel až do roku 2007 nevěděl o existenci předmětného rozsudku a nemožnosti jeho získání nehledě k tomu, že již v průběhu řízení vedeného u zdejšího soudu pod sp. zn. 4 Ads 22/2006 vyšlo najevo, že v Chorvatsku probíhá soudní řízení týkající se předmětné nemovitosti, kterou stěžovatel spoluvlastnic a mohl tudíž očekávat ukončení řízení. Jako účelová se Nejvyššímu správnímu soudu jeví též argumentace stěžovatele, že si nemohl sám opatřit stejnopis zmíněného rozsudku v Chorvatsku, když v Poreči podle vlastního prohlášení opakovaně pobýval (jezdil za svými příbuznými), a to i v době po vydání tohoto rozsudku, např. se zde zdržoval v době 10. 8. 2007 do 15. 9. 2007. Měl tudíž možnost si na uvedeném soudě jako účastník řízení předmětný rozsudek vyžádat osobně.

Nutno sice připustit, že správní orgán se mohl chovat ke stěžovateli vstřícněji a přímo mu nabídnout stejnopis rozsudku chorvatského soudu, který měl k dispozici k vyhotovení jeho úředního překladu. Pokud však takto správní orgán nepostupoval, nelze jeho postup označit za nezákonný a jak již bylo uvedeno, stěžovatel měl možnost sám si o stejnopis rozsudku požádat. O tom, že se stejnopis nachází ve spise, stěžovatel věděl, neboť se o této skutečnosti v různých podáních opakovaně v průběhu řízení zmiňoval.

Stěžovatel byl rovněž v souladu se zákonem poučen o možných následcích nevyhovění této výzvě (možnost nepřiznání dávky podle § 49 odst. 2 zákona č. 111/2006 Sb.) Stěžovatel však výzvě, která byla zcela konkrétní, nevyhověl, čímž vytvořil překážku pro přiznání dávek pomoci v hmotné nouzi – příspěvku na živobytí. Správní orgán přitom

musel trvat na tom, aby stěžovatel zcela jednoznačně prokázal povahu svého vztahu k předmětné nemovitosti, neboť jde o skutečnost rozhodnou pro přiznání uvedené dávky pomoci v hmotné nouzi.

Vzhledem k tomu, že stěžovatel této výzvě nevyhověl, nezbylo pak správnímu orgánu než žádost žalobce o příspěvek na živobytí zamítnout.

Nejvyšší správní soud na tomto místě připomíná, že výše uvedený postup správního orgánu prvního stupně je v souladu s platnou právní úpravou. Povinnost zjistit, zda stěžovatel má možnost zvýšit si příjem vlastním přičiněním ukládá správnímu orgánu přímo zákon č. 111/2006 Sb. Pokud by tak nečinil, jednal by v rozporu se zákonem.

Námitce stěžovatele, v níž poukazoval na závěry, k nimž dospěl Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 28. 2. 2007, č. j. 4 Ads 22/2006 – 59, a dovozoval z nich, že správní orgán měl sám zajistit překlad předmětného rozsudku, případně k jednání přizvat tlumočníka jazyka chorvatského, který by překlad uvedeného rozsudku učinil přímo při jednání do protokolu, Nejvyšší správní soud nepřisvědčil. Závěry k nimž dospěl ve věci sp. zn. 4 Ads 22/2006 nelze s ohledem na skutkové a právní odlišnosti obou věcí aplikovat.

Ve věci sp. zn. 4 Ads 22/2006 se totiž jednalo o situaci, kdy správní orgán vycházel ze skutečnosti, že stěžovatel je spoluvlastníkem nemovitosti v Chorvatsku a tvrzení, jímž se stěžovatel snažil prokázat nemožnost realizace prodeje tohoto majetku, označil správní orgán za účelové, aniž by uvedl z jakých důvodů. Až v písemném vyjádření k žalobě vysvětlil správní orgán, že se tak stalo proto, že stěžovatel nedoložil písemnosti o soudních sporech se spoluvlastníky v Chorvatsku přeložené do českého jazyka.

Nejvyšší správní soud tak věci sp. zn. 4 Ads 22/2006 dospěl k závěru, že „*lze sice připustit, že žádné ustanovení správního řádu platného v době rozhodování správního orgánu (zákona č. 71/1967 Sb.) neukládalo správnímu orgánu povinnost překladu písemností předložených v cizím jazyce, nic však nebránilo správnímu orgánu, aby přizval tlumočníka jazyka chorvatského k jednání, při němž by mohl tlumočník pro potřeby správního orgánu přetlumočit obsah předložených písemností. Bez toho pak nelze označit tvrzení stěžovatele za účelové.*“

Po skutkové stránce se pak ve věci sp. zn. 4 Ads 22/2006 jednalo o situaci, kdy stěžovatel nabízel správnímu orgánu důkaz listinami sepsanými v chorvatském jazyce, a správní orgán tyto důkazy označil za účelové, aniž by tento svůj závěr zdůvodnil. Stěžovatel tedy byl vůči správnímu orgánu aktivní a sám mu nabízel důkazy, ke kterým však správní orgán nepřihlédl. Na první pohled je tak patrný rozdíl ve skutkovém stavu oproti právě posuzované věci, ve které stěžovatel nevyhověl výzvě správního orgánu k předložení důkazu, který správní orgán v souladu s ustanoveními zákona č. 111/2006 Sb. a § 16 odst. 2 správního řádu požadoval v překladu do českého jazyka, aby mohl ve věci rozhodnout. Navíc se v předchozí verzi jednalo o listiny nikoliv příliš obsáhlé, takže bylo možno překlad provést bez větší časové náročnosti přímo při jednání správního orgánu k tomu ustanoveným tlumočníkem.

Dalším, a to podstatným důvodem proč nelze ze závěrů, k nimž Nejvyšší správní

soud dospěl ve věci sp. zn. 4 Ads 22/2006 vycházet také v posuzované věci, je rozdíl v aplikovaných právních předpisech, kdy ve věci sp. zn. 4 Ads 22/2006 správní orgány postupovaly podle správního řádu z roku 1967 (zákon č. 71/1967 Sb.), v němž na rozdíl od nyní účinného správního řádu nebyla výslovná úprava týkající se použití cizojazyčných písemností jako důkazu tak, jak je tomu nyní. V posuzované věci správní orgán postupoval v souladu s § 16 zákona č. 500/2004 Sb., tedy podle zcela jiného právního předpisu, který, na rozdíl od správního řádu z roku 1967 výslovně zakotvuje oprávnění správních orgánů požadovat od účastníka řízení úředně ověřené překlady cizojazyčných písemností.

Vzhledem k tomu, že závěry uvedené v rozsudku sp. zn. 4 Ads 22/2006 Sb., nelze s ohledem na právní a skutkové rozdíly v posuzované věci aplikovat, je zřejmé, že nelze přisvědčit námitce stěžovatele, podle které (ve světle naposledy zmíněného rozsudku Nejvyššího správního soudu) neobstojí městským soudem učiněný odkaz na ustanovení § 16 odst. 2 správního řádu a jeho závěr o nedůvodnosti námitky stěžovatele, že správní orgán prvního stupně, kterému byl rozsudek Občanského soudu v Poreči zaslán elektronicky třetí osobou, si mohl sám zajistit překlad do jazyka českého, případně k jednání přizvat tlumočníka jazyka chorvatského.

Uplatněné důvody kasační stížnosti tak nebyly zjištěny a Nejvyšší správní soud proto kasační stížnost jako nedůvodnou zamítl (§ 110 odst. 1 s. ř. s.).

Současně v souladu s § 120 a § 60 odst. 1 věty první s. ř. s. nepřiznal žádnému z účastníků právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti, neboť stěžovatel v něm neměl úspěch a žalovanému v něm žádné náklady nad rámec jeho běžné úřední činnosti nevznikly.

Usnesením Městského soudu v Praze ze dne 29. 6. 2011, č. j. 1 Ad 76/2010 - 27, byla stěžovateli ustanovena zástupkyní pro řízení advokátka Mgr. Dagmar Rezková Dřímalová. Ustanovená advokátka je oprávněna zastupovat stěžovatele také v řízení o kasační stížnosti (srov. usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 7. 2007, č. j. 1 Afs 120/2006 - 117, publikované pod č. 1460/2008 Sb. NSS). V takovém případě hotové výdaje a odměnu za zastupování platí stát (§ 120 a § 35 odst. 8 věta první s. ř. s.). Nejvyšší správní soud proto přiznal ustanovené zástupkyni v souladu s jejími požadavky odměnu za zastupování a náhradu hotových výdajů v celkové výši 968 Kč, která se skládá z částky 500 Kč za jeden úkon právní služby [podání kasační stížnosti ze dne 20. 2. 2012 podle § 7, § 9 odst. 2 a § 11 odst. 1 písm. d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb, ve znění pozdějších předpisů], z částky 300 Kč za s tím související režijní paušál (§ 13 odst. 1 a 3 vyhlášky č. 177/1996 Sb.) a z částky 168 Kč odpovídající 21 % dani z přidané hodnoty (ustanovená zástupkyně žalobce již v řízení před městským soudem doložila, že je plátkyní této daně), jíž je advokátka povinna podle zvláštního právního předpisu odvést z odměny za zastupování a náhrady, které byly vyjmenovány (§ 35 odst. 8 s. ř. s.). Odměna za zastupování a náhrada hotových výdajů bude ustanovené zástupkyni vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 60 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

**P o u č e n í :** Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

pokračování

V Brně dne 24. ledna 2013

JUDr. Dagmar Nygrínová
předsedkyně senátu